

Luxemburg den 25 juni 2024
(OR. en)

11508/24

AELE 70
EEE 36
N 65
ISL 44
FL 47
AND 12
MC 6
SM 12
FEROE 1
MI 638

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	ST 11133/24 INIT
Ärende:	Rådets slutsatser om en homogen utvidgad inre marknad och EU:s förbindelser med västeuropeiska länder utanför EU samt Färöarna

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om en homogen utvidgad inre marknad och EU:s förbindelser med västeuropeiska länder utanför EU samt Färöarna, vilka antogs av rådet (allmänna frågor) den 25 juni 2024.

RÅDETS SLUTSATSER OM EN HOMOGEN UTVIDGAD INRE MARKNAD OCH EU:S FÖRBINDELSER MED VÄSTEUROPEISKA LÄNDER UTANFÖR EU SAMT FÄRÖARNA

1. I enlighet med sina slutsatser av den 21 juni 2022 har rådet gjort en bedömning av det övergripande läget i EU:s förbindelser med följande västeuropeiska länder som inte är medlemmar av EU: Island, Furstendömet Liechtenstein, Konungariket Norge, Furstendömet Andorra, Republiken San Marino och Furstendömet Monaco. Rådet har även gjort en bedömning av läget i EU:s förbindelser med Färöarna som ett självstyrande land inom Konungariket Danmark på vilket EU-fördragen inte är tillämpliga.
2. Om två år kommer rådet att på nytt utvärdera läget i dessa förbindelser på lämpligt sätt och i ljuset av en utvidgning av den inre marknaden. I detta hänseende noterar rådet det pågående arbetet med en framtida utvidgning av Europeiska unionen. Det noterar även förbindelserna med Schweiziska edsförbundet, för vilket rådet den 12 mars 2024 antog ett beslut om bemyndigande av förhandlingar om ett omfattande paket.

EUROPEISKA UNIONENS VÄSTEUROPEISKA GRANNLÄNDER

3. De västeuropeiska länderna utanför EU är unionens närmaste partner i uppbyggnaden av ett starkare, säkrare, grönare, mer konkurrenskraftigt och välmående Europa på grundval av fredligt samarbete, demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter. Rådet erinrar om den vikt och betydelse som EU fäster vid förbindelserna med alla dessa närstående och likasinnade partner som i hög grad är integrerade med EU. Vårt långvariga samarbete grundas på gemensamma grundläggande värderingar och intressen och bygger på vårt gemensamma arv och vår gemensamma historia samt på starka kulturella och geografiska band.
4. Rådet framhäver vikten av sammanhållning vad gäller Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Det lovordar Islands, Liechtensteins och Norges höga grad av anslutning till EU:s uttalanden och restriktiva åtgärder. Rådet välkomnar de beslut som fattats av Andorra, San Marin och Monaco samt Färöarna om att genomföra motsvarande restriktiva åtgärder. Det uttrycker även sin uppskattning av andra åtgärder i linje med EU:s och dess medlemsstaters åtgärder för att motarbeta Rysslands anfallskrig mot Ukraina, inbegripet i multilaterala forum, vilka visar på det utmärkta och nära partnerskapet mellan EU och dess västeuropeiska grannländer även på detta område.
5. Den ekonomiska integrationen inom ramen för EU:s utvidgade inre marknad knyter Europeiska unionen och dess västeuropeiska grannländer samman ytterligare och belyser det ömsesidiga beroendet för framtidens välbefinnande och ekonomiska säkerhet. Under de senaste två åren har de nära förbindelserna stärkts ytterligare av ett antal initiativ på en rad olika strategiska områden.
6. Rådet bekräftar att styrkan i vår ekonomiska integration beror på den fullständiga respekten för den inre marknadens fyra friheter inom ramen för förbindelser som bör bygga på en jämvikt mellan rättigheter och skyldigheter, vilket säkerställer lika villkor. Det ingår därför i ansvaret för samtliga stater som redan deltar eller önskar utöka sitt deltagande i den utvidgade inre marknaden att säkerställa dennas integritet och homogenitet liksom fullständig respekt för lika rättigheter och skyldigheter för såväl medborgare som företag. Länder som inte är medlemmar i unionen och som inte har samma skyldigheter som medlemmar kan inte ha samma rättigheter och komma i åtnjutande av samma fördelar som medlemmar.

7. Rådet är fast beslutet att intensifiera de kollektiva globala insatserna för att ta itu med klimatförändringarna, eftersträva en hållbar energiomställning, energieffektivitet och hållbar mobilitet, påskynda den digitala omställningen samt skydda och återställa biologisk mångfald och miljön som helhet. Ett fortsatt nära samarbete mellan EU och våra närmaste västeuropeiska partner utanför EU i dessa frågor är av central betydelse.
8. Rådet konstaterar att samarbetet är utmärkt inom områdena för EU:s yttre åtgärder, såsom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP), utvecklingsbistånd och humanitärt bistånd, demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen samt framhåller vikten av en nära och systematisk politisk dialog om utrikespolitiska frågor som är av gemensamt intresse. Rådet uppskattar i hög grad att de närmaste västeuropeiska partnerna utanför EU i hög grad ansluter sig till EU:s instrument och ståndpunkter för den gemensamma utrikes- och försvarspolitiken, det starka stödet för EU:s ståndpunkter på multilateral nivå samt och de restriktiva åtgärder som införts till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Rådet ser fram emot att denna höga grad av anslutning till Gusps förklaringar och restriktiva åtgärder fortsätter framgent, vilket är centralt för europeisk sammanhållning och global säkerhet. Rådet framhäver vikten av ett nära samarbete för att undvika att sanktionerna kringgås.
9. Rådet framhåller behovet av ett fortsatt och utökat samarbete i internationella forum mellan EU och dess västeuropeiska partner utanför EU för att ytterligare stärka den multilaterala och regelbaserade världsordningen och av samarbete i gemensamma prioriterade frågor, inbegripet mänskliga rättigheter, fred och säkerhet samt kampen mot klimatförändringarna.
10. På grund av sin geografiska och politiska närhet står EU och dess västeuropeiska grannländer utanför EU inför gemensamma utmaningar på säkerhetsområdet och är beroende av varandra för att säkerställa nationell och regional stabilitet. I detta sammanhang understryker vi betydelsen av samarbete och ömsesidigt stöd i fråga om trygg energiförsörjning och energiinfrastuktur, inbegripet säkerställandet av överkomliga energipriser under energiomställningen.

11. Rådet hälsar med stor tillfredsställelse EU:s samarbete med Island, Liechtenstein och Norge på området rättsliga och inrikes frågor och ser fram emot utvecklingen av närmare band med Andorra och San Marino i detta hänseende.
12. Rådet noterar de av vissa parter vidtagna ensidiga åtgärderna och de därpå följande problemen för den gemensamma förvaltningen av fiskbestånd i Nordostatlanten. För att bibehålla de betydande ekonomiska fördelar som dessa bestånd ger och för att undvika överexploatering och efterföljande minskade bestånd krävs det att man å det snaraste enas om övergripande, ansvarstagande och hållbara förvaltningsordningar, där alla parter som har ett förvaltningsansvar för dessa bestånd deltar, inbegripet Norge, Island och Färöarna.

ISLAND

13. Island är en viktig och pålitlig partner. Rådet uppskattar det nära samarbetet med Island inom sådana områden som forsknings-, innovations-, utbildnings-, energi-, handels-, miljö- och klimatpolitik, utrikes- och säkerhetspolitik, mänskliga rättigheter och jämställdhet, inbegripet i internationella forum, samt rättsliga och inrikes frågor. EU uppskattar Islands fortsatt höga grad av anslutning till EU på Guspområdet.
14. EES-avtalet förblir den grund som våra förbindelser vilar på. I detta sammanhang lovordar rådet Island för landets arbete med att öka tonvikten på EES-avtalet goda funktionssätt samt de senaste årens ansträngningar för att minska EES-införlivandeunderskottet.
15. Rådet välkomnar det goda samarbetet med Island om styrningen av Schengenområdet och uppskattar Islands pålitliga stöd för en effektiv tillämpning av Schengenregelverket samt genomförandet av det kommande in- och utresesystemet (EES) och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias).
16. Rådet lovordar Island för dess framgångsrika ordförandeskap för Europarådets ministerkommitté från november 2022 till maj 2023 och för dess roll vid upprättandet av registret över skadorna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina genom ett utvidgat delavtal. Rådet prisar det nära samarbetet mellan Island och EU i Europarådet och den vikt som både Island och EU fäster vid att stärka rättsstatsprincipen och skydda de mänskliga rättigheterna.

17. EU:s politik för Arktis med inriktning på klimatförändringar, miljöfrågor, hållbar utveckling och internationellt samarbete visar på unionens starka intresse av att bygga vidare på och vidareutveckla sitt befintliga sektorsövergripande engagemang i Arktis. Island är en nära och pålitlig partner i arktiska frågor och rådet ser fram emot att intensifiera detta speciella partnerskap, i synnerhet på områdena forskning och vetenskap, säkerhet samt insatser för att stärka klimatresiliens och förebygga av miljöföroreningar. Rådet välkomnar Islands fortsatta starka stöd för att EU ska ges observatörsstatus i Arktiska rådet och för EU:s deltagande i relevanta forum.
18. Rådet välkomnar det goda samarbetet med Island i fiske- och havsfrågor, inbegripet inom ramen för Nordostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC), och ser fram emot fortsatta goda kontakter i detta hänseende. Rådet inser att det är i vårt gemensamma intresse att stärka våra bilaterala fiskeförbindelser och fastställa samarbetsramar för att främja ett samordnat förhållningssätt och underlätta lika villkor, vilket kommer att stödja en hållbar förvaltning av gemensamma bestånd.
19. Rådet bekräftar sitt starka stöd för att det internationellt överenskomna moratorium för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen ska upprätthållas och för att valar och andra marina arter ska listas enligt konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter (Cites). Rådet upprepar sin uppmaning till Island att dra tillbaka sin reservation mot det internationellt överenskomna moratorium för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen samt sina reservationer enligt Cites för dessa och andra marina arter.
20. Rådet välkomnar Islands utfästelse att minska utsläppen av växthusgaser och uppnå koldioxidneutralitet senast 2040 samt uppmuntrar till framsteg i riktning mot uppfyllandet av åtagandena i Parisavtalet. Inför den gröna omställningen ser EU fram emot att stärka samarbetet med Island och utbyta know-how om förnybar energi och säker och hållbar koldioxidsnål teknik, inbegripet väte samt avskiljning och lagring av koldioxid. Rådet välkomnar det faktum att Island vid COP 28 anslöt sig till det EU-ledda globala åtagandet att fördubbla de årliga förbättringarna av energieffektiviteten och att tredubbla användningen av förnybara energikällor senast 2030.

FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN

21. Förbindelserna mellan EU och Liechtenstein, som är en betydelsefull och pålitlig partner, fortsätter att vara mycket goda och dynamiska och har fördjupats ytterligare och blivit mer mångsidiga sedan 2022. Rådet uppskattar det fortsatt utmärkta samarbetet med Liechtenstein inom de områden som omfattas av EES-avtalet samt Schengen- och Dublinsystemen samt inom andra sektorer. Rådet välkomnar Liechtensteins höga och pålitliga grad av införlivande inom EES och uppskattar i synnerhet ansträngningarna för att gemensamt ta itu med gemensamma utmaningar, inbegripet den digitala omställningen och klimatförändringarna. Rådet anser det givande att fortsätta diskussionerna om bästa praxis med Liechtenstein på områden av gemensamt intresse, såsom regelverk för blockkedjor.
22. Rådet uppskattar Liechtensteins fortsatt höga grad av anslutning till EU på Guspområdet.
23. Liechtensteins fortsatta engagemang i internationella forum, i synnerhet inom ramen för Förenta nationerna, Europarådet och OSSE, på sådana områden om rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och internationell straffrätt, gör landet till en pålitlig och engagerad partner för EU. Rådet lovordar även Liechtenstein för dess framgångsrika ordförandeskap för Europarådets ministerkommitté från november 2023 till maj 2024.
24. Rådet välkomnar det allt större samarbete i inrikes och rättsliga frågor som EU och Liechtenstein har haft sedan 2011, då Liechtenstein anslöt sig till Schengenområdet och började delta i Dublinsystemet. Rådet välkomnar det goda samarbetet med Liechtenstein om styrningen av Schengenområdet och uppskattar landets pålitliga stöd för en effektiv tillämpning av Schengenregelverket. Rådet ser även fram emot ett nära samarbete med Liechtenstein vid genomförandet av in- och utresesystemet (EES) och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias). Rådet uppmanar vidare Liechtenstein att fortsätta sin medverkan i processen för omplacering av asylsökande.

25. Rådet erinrar om åtagandet för Parisavtalet och målen för klimatneutralitet senast 2050. Rådet välkomnar det faktum att Liechtenstein vid COP 28 anslöt sig till det EU-ledda globala åtagandet att tredubbla användningen av förnybara energikällor och att fördubbla de årliga förbättringarna av energieffektiviteten och att senast 2030. Liechtensteins övergripande strategi för hållbarhet ligger väl i linje med EU:s gröna giv.
26. Rådet välkomnar Liechtensteins konstruktiva, transparenta och öppna samarbetet med Europeiska unionen, vilket syftar till att säkerställa tillämpning av samtliga principer och kriterier i EU:s uppförandekod för företagsbeskattning. I detta sammanhang välkomnar rådet de fastställda rättsliga ramarna för transparens och informationsutbyte på skatteområdet. På senare tid har Liechtensteins ansökan om medlemskap i Internationella valutafonden (IMF) och medverkan på lika villkor på global nivå i fråga om bolagsskatt (GloBE-reglerna) utgjort en välkommen utveckling.

KONUNGARIKET NORGE

27. Norge är en nära, pålitlig och långvarig partner till EU. Rådet uppskattar det nära samarbetet med Norge på sådana områden som forskning, innovation och utbildning. EU och Norge samarbetar i insatserna mot många gemensamma utmaningar, såsom klimatförändringarna, den gröna omställningen, migration och skyddet av våra medborgare. Under de senaste två åren har de övergripande förbindelserna varit fortsatt utmärkta.
28. Rådet välkomnar det fortsatt starka samarbetet med Norge på Gusp- och GSFP-områdena och uppskattar landets fortsatt höga grad av anslutning till EU på Guspområdet. Det säkerhets- och försvarspartnerskap som nyligen ingåtts med Norge kommer att möjliggöra ett ännu närmare samarbete.
29. Norge har ett nära och mycket aktivt samarbete med EU inom ett flertal gemensamma arbetsområden och initiativ samt en regelbunden dialog på olika nivåer i centrala utrikespolitiska frågor, inbegripet genom ett mångårigt stöd för GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, medverkan i Pesco-projekt samt Europeiska försvarsfonden. EU:s och Norges samarbete i säkerhets- och försvarsfrågor har ytterligare intensifierats med anledning av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, varvid man särskilt kan nämna Norges medverkan i instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa) samt akten till stöd för ammunitionstillverkning. Rådet välkomnar den nära samordningen mellan EU och Norge när det gäller Ukraina och är medvetet om det betydande ekonomiska stöd som Norge tillhandahåller genom det särskilda Nansen-programmet för Ukraina. Samarbetet mellan EU och Norge grundas på gemensamma värderingar, i synnerhet respekten för mänskliga rättigheter och demokratiska principer, och omfattar medling, fredsbyggande åtgärder och den internationella utvecklingsagendan.

30. Både EU och Norge har en stark ansvarskänsla gentemot medborgarna, vår naturmiljö och våra framtida generationer. Rådet välkomnar det faktum att Norge tydligt visat sin avsikt att – tillsammans med EU – bidra till genomförandet av den europeiska gröna given, fortsätta att vara en drivkraft för internationellt klimatsamarbete och verka för att uppfylla åtagandena i Parisavtalet. Rådet välkomnar det faktum att Norge vid COP 28 anslöt sig till det EU-ledda globala åtagandet att fördubbla de årliga förbättringarna av energieffektiviteten och att tredubbla användningen av förnybara energikällor senast 2030. Rådet ser fram emot att – genom EU:s och Norges gröna allians, som undertecknades i april 2023 – stärka de med Norge gemensamma insatserna för att bekämpa klimatförändringen och påskynda övergången till klimatneutralitet samt den gröna industriella omvandlingen, nämligen när det gäller avskiljning och lagring av koldioxid, och genom sådana strategiska partnerskap som partnerskapet för hållbara råvaror och batterivärdekedjor. Rådet noterar emellertid med oro det norska parlamentets beslut av den 9 januari 2024 om utvinning på havsbotten i Arktis och erinrar om internationella åtaganden med tonvikten på en grundlig process för utvärdering av miljöpåverkan av en eventuell gruvdrift.
31. Norge förblir en för EU pålitlig central leverantör av olja och gas, men är också en nära partner i utvecklingen av andra energikällor. I detta sammanhang uppmanar rådet Norge att vidareutveckla sin potential i fråga om vindkraft till havs och att medverka fullt ut i projekt för förnybar energi i Nordsjön. Vårt nära samarbete förblir avgörande för EU:s energitrygghet och för energunionens mål och utgör en hörnsten i de för båda sidor gynnsamma förbindelserna mellan EU och Norge.
32. EU:s politik för Arktis med inriktning på klimatförändring, miljöfrågor, hållbar utveckling och internationellt samarbete visar på unionens starka intresse av att bygga vidare på och vidareutveckla sitt befintliga sektorsövergripande engagemang i Arktis. Det välkomnar Norges fortsatt starka stöd för EU:s engagemang i Arktis. Norge är en nära och pålitlig partner i arktiska frågor, och rådet ser fram emot att fortsätta att intensifiera detta speciella partnerskap, i synnerhet på områdena forskning och vetenskap, säkerhet samt insatser för att stärka klimatresiliens och förebygga av miljöföroreningar.

33. Rådet lovordar Norge för dess ordförandeskapet i Arktiska rådet (maj 2023–maj 2025) och stöder helhjärtat dess mål att Arktiska rådet ska förbli relevant i det geopolitiskt spända nuläget. Rådet välkomnar Norges fortsatt starka stöd för att EU ska ges observatörsstatus i Arktiska rådet och för EU:s deltagande i relevanta forum. EU och Norge är också viktiga partner när det gäller hanteringen av ocean-relaterade frågor, både på global och på regional nivå.
34. Rådet erkänner Norges betydelse som en av EU:s främsta handelspartner och erinrar om den förväntade regelbundna översynen av avtalet mellan Norge och EU som syftar till ett utbyte av ytterligare handelsförmåner för basjordbruksprodukter. Rådet beklagar att framstegen har uteblivit och upprepar med eftertryck sin uppmaning till Norge att – som en prioritet och utan dröjsmål – aktivt engagera sig i konstruktiva förhandlingar om en liberalisering av handeln med bearbetade jordbruksprodukter inom ramen för artiklarna 2.2 och 6 i protokoll 3 till EES-avtalet. Rådet upprepar sin uppmaning om ett återupptagande av förhandlingarna om skydd av geografiska beteckningar, som utgör en viktig aspekt av den internationella handeln med jordbruksprodukter och livsmedel.
35. Rådet välkomnar samarbetet med Norge om styrningen av Schengenområdet och uppskattar landets pålitliga stöd för en effektiv tillämpning av Schengenregelverket samt genomförandet av det kommande in- och utresesystemet (EES) och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias). Rådet beklagar icke desto mindre det faktum att Norges myndigheter utför godtyckliga identitetskontroller för passagerare som anländer från medlemsstaternas gränsövergångsställen med vissa EU-flygbolag utan någon särskild riskanalys eller föregående meddelande till kommissionen, Europaparlamentet och medlemsstaterna i enlighet med artikel 25 i kodexen om Schengengränserna (förordning (EU) 2016/399), vilket inte är i överensstämmelse med artikel 2 i Schengenprotokollet från 1985. Rådet fortsätter att uppskatta Norges starka integration i Schengen- och Dublinsystemen på grundval av samarbete, solidaritet och effektiva kontroller vid de yttre gränserna.

36. Rådet välkomnar det positiva resultatet av och det goda samarbetet inom ramen för avtalet mellan Europeiska unionen och Konungariket Norge om administrativt samarbete, bedrägeribekämpning och indrivning av fordringar på mervärdesskatteområdet samt inom ramen för kapitel IIa i protokoll 10 till EES-avtalet om säkerhetsrelaterade tullåtgärder.
37. Rådet beklagar de senaste årens brist på framsteg i fråga om den gemensamma förvaltningen av fiskbestånd i Nordostatlanten och Norges bristande samarbete i Nordostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC), särskilt i de gamla frågorna avseende Spetsbergen (inbegripet respekten för EU:s historiska andel av arktisk torsk). Rådet beklagar vidare Norges fastställande av ensidiga och orimliga kvoter för makrill samt bristen på ett konstruktivt samarbete med EU i fråga om de pågående förhandlingarna om nya kvotdelningssystemen för kuststaternas bestånd, exempelvis genom att lägga fram förslag där EU avsiktligt lämnas utanför kvotdelningssystemen. Rådet beklagar även EU-flottans påtvingade reducerade tillgång till Norges vatten för Nordsjöbestånd, inbegripet atlantoskandisk sill, samt bristen på vetenskapliga belägg bakom det generella förbudet mot fiske med bomtrål samt upphörandet av gränsöverskridande fiske i Skagerrak. Rådet bekräftar sin vilja att komma fram till bilaterala och multilaterala överenskommelser som säkerställer en ansvarsfull, stabil och hållbar förvaltning av fisket av centrala resurser och efterlyser Norges samarbete och stöd i detta hänseende.
38. Rådet bekräftar sitt starka stöd för att det internationellt överenskomna moratorium för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen ska upprätthållas och för att valar och andra marina arter ska listas enligt konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter (Cites). Rådet uppmanar Norge att dra tillbaka sin invändning mot det internationellt överenskomna moratorium för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen och att dra tillbaka sina reservationer enligt Cites för dessa och andra marina arter.
39. Rådet ser fram emot att ytterligare stärka banden mellan EU och Norge, även utöver EES-samarbetet. Rådet kommer även i fortsättningen att noga följa den nödvändiga övergripande jämvikten i våra bilaterala förbindelser.

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET (EES)

40. År 2024 inföll 30-årsdagen av EES-avtalets ikraftträdande, vilket är ett unikt tillfälle att reflektera över EES-samarbetets bidrag till fortsatt utveckling, välbstånd, stabilitet och fred. EES utgör en modell för samarbete mellan närstående partner och arv för framtida generationer. Rådet hälsar med tillfredsställelse de ansträngningar som har gjorts för att öka medvetenheten om EES-avtalets betydelse för och stöd till den allt större ekonomiska integrationen mellan EES-staterna, uppbyggnaden av en motståndskraftigare och mer dynamisk inre marknad samt värnandet av våra gemensamma värden i en allt mer komplex världssituation.
41. Rådet välkomnar införlivandet i EES-avtalet under de senaste två åren av några synnerligen betydelsefulla lagstiftningsakter, såsom lagstiftningen om fartygsinspektioner, förordningen om Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa), förordningen om Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa) och relaterad lagstiftning, cybersäkerhetspaketet, förordningen om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och förordningen om Europeiska arbetsmyndigheten, samt utvidgningen av EU:s reviderade utsläppshandelssystem för luftfartsanläggning, maritim anläggning och stationär anläggning till hela EES. Rådet efterlyser ökade ansträngningar för ett snabbt genomförande av sådan lagstiftning som ännu inte har införlivats, såsom paketet för genetiskt modifierade livsmedel och foder, förordningen om helikopterverksamhet till havs samt för EES relevant EU-regelverk på områdena för energi, finansiella tjänster och statistik.

42. Trots alla ansträngningar finns det fortfarande ett stort antal EU-akter som ännu inte har införlivats i EES-avtalet och därefter i Eftastaterna i EES – den s.k. eftersläpningen – särskilt inom energiregelverket och på områdena för finansiella tjänster och statistik. Härvid bekräftar rådet att principerna om enhetlighet och rättslig säkerhet garanterar den inre marknadens effektivitet, hållbarhet och, i slutändan, trovärdighet och att de därför även fortsättningsvis måste vara vägledande för samtliga parter i fråga om EES-avtalets funktionssätt. Rådet uppmanar Eftastaterna i EES att vidmakthålla ansträngningarna för att minska eftersläpningen, inbegripet för sådan lagstiftning som väntar sedan flera år på att införlivas i EES-avtalet, och att undvika att en sådan eftersläpning händer igen i en nära framtid. I detta hänseende framhåller rådet även att utvecklingen av den sociala dimensionen och bättre arbetsvillkor är centrala principer i EES-avtalet.
43. Rådet välkomnar önskan hos Eftastaterna i EES att främja ett närmare samarbete med EU i fråga om beredskap och insatser vid hälsokriser och ser fram emot vidare diskussioner om deras deltagande i gemensamma åtgärder för att skydda medborgarnas hälsa med utgångspunkt i våra nuvarande nära förbindelser, såväl inom som utanför EES-avtalet.
44. Rådet välkomnar att en överenskommelse kan nås om de finansiella mekanismerna för EES och Norge för perioden maj 2021 – april 2028.
45. Rådet påpekar att det i artikel 19 i EES-avtalet föreskrivs att de avtalsslutande parterna ska fortsätta sina ansträngningar för att nå en gradvis liberalisering av handeln med jordbruksprodukter och att de i detta syfte och med tvåårsintervaller ska se över villkoren för handeln med jordbruksprodukter, i syfte att undersöka möjliga medgivanden och ytterligare minskningar av hindren.

FURSTENDÖMET ANDORRA OCH REPUBLIKEN SAN MARINO

46. Rådet noterar det faktum att förhandlarna den 12 december 2023 nådde en överenskommelse om ett associeringsavtal med Andorra och San Marino. När alla förfaranden har avslutats ska avtalet föreskriva Andorras och San Marinos deltagande i den inre marknaden. Det kommer att fastställa ramarna för att utveckla och främja dialog och samarbete på områden av gemensamt intresse, såsom forskning och utveckling, utbildning, socialpolitik, miljöfrågor, konsumentskydd, kulturfrågor eller regionalt samarbete. För rådet kommer detta unika och långtgående avtal att öppna ett nytt kapitel i förbindelserna mellan EU och Andorra och San Marino, där varje lands särdrag och speciella situation beaktas i överensstämmelse med förklaringen om artikel 8 i fördraget om Europeiska unionen. Rådet håller på att göra en fördjupad analys av lagtexterna så att avtalet kan behandlas, undertecknas och ingås i tid.
47. Rådet uttrycker sin uppskattning över stärkandet av Andorras och San Marinos administrativa kapacitet för att säkerställa en snabb anpassning till EU:s regelverk samt en robust övervakning och ett robust verkställande i överensstämmelse med EU:s normer. Det är berett att erbjuda administrativt och tekniskt bistånd till detta.
48. Rådet noterar med tillfredsställelse Andorras och San Marinos insatser för att sprida information om associeringsavtalet i syfte att informera och rådfråga allmänheten om förhandlingsresultatet. Rådet är berett att bistå med ytterligare informationsinsatser för att bekanta medborgarna och berörda aktörer med associeringsavtalets fördelar och skyldigheter. Rådet uppmanar alla intressenter att fortsätta att informera allmänheten i syfte att öka medvetenheten om de ömsesidigt gynnsamma följderna av avtalet och av uppnåendet av mer samstämmiga ståndpunkter i internationella organisationer.

49. Rådet uppmanar återigen Andorra att gå med i Internationella arbetsorganisationen (ILO).
50. Vad gäller utrikespolitiken välkomnar rådet det fortsatta samarbetet med Andorra och San Marino i multilaterala forum, i synnerhet inom ramen för FN, inbegripet genom nära kontakter med och anpassning till EU:s ståndpunkter, uttalanden och restriktiva åtgärder på Guspområdet och är medvetet om reaktionerna på Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Rådet erinrar om sitt stöd för en ytterligare förstärkning av samarbetet genom inrättandet av en ram för bilaterala politiska dialoger om utrikespolitik med vart och ett av länderna och en strukturerad och systematisk process för deras anpassning till EU i Gusp-frågor, särskilt genom att inkludera Andorra och San Marino i den grupp länder som systematiskt inbjuds att formellt ansluta sig till den höga representantens Gusp-uttalanden på EU:s vägnar samt EU:s restriktiva åtgärder. Rådet välkomnar Andorras och San Marinos deltagande i den europeiska politiska gemenskapens möten i juni och oktober 2023 och stöder deras framtida deltagande i dessa möten.
51. Rådet välkomnar det konstruktiva, transparenta och öppna samarbetet med Andorra och San Marino, som syftar till att säkerställa att de internationella principerna för god förvaltning i skattefrågor och samtliga kriterier i EU:s uppförandekod för företagsbeskattning tillämpas. Rådet välkomnar även Andorras och San Marinos pågående ansträngningar för att anpassa sin lagstiftning och praxis på skatteområdet till EU:s standarder och internationella standarder. Det understryker att det krävs en fullständig anpassning till EU:s standarder för att man ska kunna undvika kryphål på den inre marknaden.
52. Rådet är medvetet om utmaningarna i samband med genomförandet av det kommande in- och utresesystemet (EES) och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) när det gäller tredjelandsmedborgare som är bosatta i Andorra och San Marino och hoppas på en lösning av frågan.
53. Rådet notera med tillfredsställelse att Europeiska investeringsbanken (EIB) och Andorra undertecknade ett ramavtal i december 2022, vilket gör det möjligt för Andorra att få stöd för projekt inom olika sektorer. Samarbetet med EIB förväntas ha en stor effekt på den sociala, ekonomiska och geografiska sammanhållningen.

54. Rådet välkomnar även Europeiska kommissionens positiva avslutande den 15 januari 2024 av översynen av beslutet om adekvat skyddsnivå i fråga om skyddsåtgärder för dataskydd, vilket innebär att data kan fortsätta att strömma fritt till Andorra.
55. Rådet anser även att det vore värdefullt att stärka samarbetet på området för den gröna och den digitala omställningen, eftersom detta är prioriteringar som EU har gemensamt med Andorra och San Marino.

FURSTENDÖMET MONACO

56. Rådet noterar beslutet att avbryta förhandlingarna om ett associeringsavtal den 14 september 2023. Rådet inser att det inte fanns förutsättningar för att förhandlingarna skulle lyckas. EU förblir icke desto mindre en privilegierad partner för Monaco, som även i fortsättningen är välkommet att ansluta sig till anslutningsavtalet med Andorra och Monaco.
57. Vad gäller utrikespolitiken välkomnar rådet det fortsatta samarbetet med Monaco i multilaterala forum, i synnerhet inom ramen för FN, inbegripet genom nära kontakter med och anpassning till EU:s ståndpunkter, uttalanden och restriktiva åtgärder på Guspområdet och är medvetet om reaktionerna på Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Rådet erinrar om sitt stöd för en ytterligare förstärkning av samarbetet genom inrättandet av en ram för bilaterala politiska dialoger om utrikespolitik med Monaco och en strukturerad och systematisk process för dess anpassning till EU i Gusp-frågor, särskilt genom att inkludera Monaco i den grupp länder som systematiskt inbjuds att formellt ansluta sig till den höga representantens Gusp-uttalanden på EU:s vägnar samt EU:s restriktiva åtgärder. Rådet välkomnar Monacos deltagande i den europeiska politiska gemenskapens möten i juni och oktober 2023 och stöder dess framtida deltagande i dessa möten.
58. Rådet välkomnar Monacos engagemang för miljöskydd samt kampen mot klimatförändringarna. Det uppskattar det faktum att Monaco vid COP 28 anslöt sig till det EU-ledda globala åtagandet att fördubbla de årliga förbättringarna av energieffektiviteten och att tredubbla användningen av förnybara energikällor senast 2030. Rådet välkomnar Monacos ratificering av fördraget om det fria havet, BBNJ-avtalet. Rådet är även medvetet om Monacos motstånd mot djuphavsutvinning, såsom bekräftades vid Internationella havsbottenmyndighetens (ISA) 28:e session i juli 2023.

59. Rådet välkomnar utvecklingen i Monaco när det gäller OECD:s/G20:s inkluderande ramverk mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster (BEPS IF), närmare bestämt det korrekta genomförandet av miniminormen för land-för-land-rapportering. Rådet erinrar vidare om Moneyval-rapporten från januari 2023 och är bekymrat över Monacos genomförande det fjärde och det femte direktivet om bekämpning av penningtvätt. Det kommer vidare att noga övervaka huruvida lagstiftningsutvecklingen i Monaco är tillräcklig för att landet ska uppfylla kraven från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) och EU. Det ser fram emot slutsatserna från arbetsgruppens plenarmöte den 23–28 juni 2024, där man kommer att utvärdera Monacos framsteg med att göra sitt ramverk för bekämpning av penningtvätt/bekämpning av terrorismfinansiering mer robust och följaktligen huruvida Monaco bör läggas till på arbetsgruppens lista över jurisdiktioner som omfattas av ökad övervakning (den s.k. grå listan).
60. Rådet uppmanar återigen Monaco att gå med i Internationella arbetsorganisationen (ILO). Vidare uppmanar rådet Monaco att ratificera och genomföra Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen samt avtalet om domstolens immunitet och privilegier.

FÄRÖARNA

61. Rådet anser att Färöarnas strategiska läge i Nordatlanten gör Färöarna till en viktig partner för EU vad gäller EU:s politik på ett flertal områden, inbegripet EU:s politiken för Arktis. Rådet värdesätter det befintliga samarbetet med Färöarna på sådana områden såsom handel, vattenbruk, forskning och innovation samt frågor som rör Arktis och Nordatlanten inom parternas behörighetsområden.
62. Rådet välkomnar undertecknandet den 14 mars 2024 av samförståndsavtalet om fördjupat samarbete mellan Europeiska unionen och Färöarnas regering. Det noterar samförståndsavtalets centrala prioriteringar, särskilt inriktningen på den gröna och den digitala omställningen, klimatförändringarna samt vetenskapligt samarbete. Rådet noterar även inriktningen på betydelsen av jämvikt i handelsförbindelserna samt hållbar fiskeförvaltning.

63. Rådet framhåller sin oro över hållbarheten för sådana viktiga fiskbestånd som makrill och atlantoskandisk sill med anledning av fastställandet av höga och orimliga ensidiga kvoter och beklagar avsaknaden av ett konstruktivt samarbete med EU i kuststatsförhandlingarna om dessa bestånd. Rådet uppmanar Färöarna att intensifiera sitt samarbete med EU inom kuststatsramverket i syfte att säkerställa rättvisa kvotdelningssystem som kommer att stödja ett hållbart bevarande och en hållbar förvaltning av gemensamma bestånd i Nordostatlanten (makrill, atlantoskandisk sill och blåvitling).
64. Rådet välkomnar Färöarnas fördömande av Rysslands angreppskrig mot Ukraina samt Färöarnas beslut att ansluta sig till EU:s restriktiva åtgärder. Rådet uppmanar Färöarna att arbeta för ytterligare genomförande av de restriktiva åtgärderna för att säkerställa fortsatt anpassning.
-